

Suvestinė redakcija nuo 2008-07-05 iki 2010-12-30

Įstatymas paskelbtas: Žin. 2000, Nr. [36-987](#), i. k. 1001010ISTAIH-1641

Nauja redakcija nuo 2008-07-05:

Nr. [X-1606](#), 2008-06-17, Žin. 2008, Nr. 76-3000 (2008-07-05), i. k. 1081010ISTA00X-1606

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ IR PREPARATŲ
ĮSTATYMAS**

2000 m. balandžio 18 d. Nr. VIII-1641
Vilnius

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS****1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas**

1. Šis įstatymas nustato bendruosius cheminių medžiagų – atskirų ir preparatų ar gaminių sudėtyje esančių – ir cheminių preparatų gamybos, tiekimo rinkai, naudojimo, taip pat cheminių augalų apsaugos ir biocidinių produktų tiekimo rinkai ir kitokio jų tvarkymo reikalavimus; fizinių ir juridinių asmenų, tiekiančių rinkai ar kitaip tvarkančių chemines medžiagas ir preparatus, pareigas ir teises, taip pat valstybės institucijų funkcijas cheminių medžiagų ir preparatų tvarkymo valstybinio valdymo srityje.

2. Šis įstatymas taikomas kartu su 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiančiu Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiančiu Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinančiu Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB (OL 2006 L 396, p. 1) (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 1907/2006).

3. Šis įstatymas nereglamentuoja:

- 1) atliekų tvarkymo;
- 2) radioaktyviųjų medžiagų ir jų turinčių preparatų tvarkymo;
- 3) sprogmenų ir ginkluotės, jeigu jie skirti sprogdinimo arba pirotechnikos tikslams, ženklavimo ir pakavimo;
- 4) galutiniam vartotojui skirtų gaminių: kosmetikos gaminių, maisto produktų, pašarų, vaistų ir veterinarinių preparatų, taip pat invazinių medicinos įtaisų ar įtaisų, naudojamų tiesioginiam fiziniam sąlyčiui su žmogaus kūnu, tvarkymo;
- 5) tranzitu gabenamų cheminių medžiagų ir preparatų, kuriuos prižiūri muitinė, jeigu jie neperdirbami ar kitaip neapdorojami, tvarkymo;
- 6) pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų gabenimo geležinkelių, kelių, vidaus vandenų, jūrų ar oro transportu;
- 7) cheminių medžiagų ir preparatų, priskiriamų strateginėms prekėms, taip pat cheminių medžiagų ir preparatų, kurie gali būti panaudoti tiesiogiai kaip cheminis ginklas arba cheminio ginklo gamybai, importo ir eksporto, taip pat jų perdavimo Europos Bendrijoje.

4. Įstatymo nuostatos yra suderintos su šio įstatymo priede nurodytais Europos Sąjungos teisės aktais.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Biocidiniai produktai** – veikliosios medžiagos ir preparatai, kurių sudėtyje yra viena arba daugiau veikliųjų medžiagų, tokio pavidalo, kokio jie tiekiami vartotojui, skirti sunaikinti, sulaikyti, padaryti nekenksmingą, išvengti poveikio arba kitokiu būdu kontroliuoti bet kurį kenksmingą organizmą cheminėmis arba biologinėmis priemonėmis.

2. **Cheminė medžiaga** – natūralus ar gamybos procese gautas cheminis elementas arba cheminių elementų junginys, įskaitant priedus, reikalingus gaminio stabilumui išlaikyti, ir priemaišas, atsirandančias gaminant, išskyrus tirpiklius, kurie gali būti atskirti nedarant poveikio medžiagos stabilumui ir nepakeičiant jos sudėties.

3. **Cheminis preparatas** – dviejų ar daugiau cheminių medžiagų mišinys ar tirpalas.

4. **Cheminių medžiagų ir preparatų klasifikavimas** – cheminių medžiagų ir preparatų priskyrimas vienai ar daugiau pavojingumo kategorijų pagal jų savybes, taip pat priskyrimas cheminei medžiagai ir preparatui pavojingumo simbolių, nuorodų ir rizikos frazės ar frazių, kuriomis apibūdinamas cheminės medžiagos ar preparato keliamas pavojus.

5. **Cheminių medžiagų ir preparatų tiekimas rinkai** – cheminių medžiagų ir preparatų perdavimas kitam asmeniui už mokestį arba nemokamai Europos Bendrijoje. Cheminių medžiagų ir preparatų importas į Europos Bendrijos muitų teritoriją taip pat laikomas tiekimu rinkai.

6. **Cheminių medžiagų ir preparatų tvarkymas** – cheminių medžiagų ir preparatų gamyba, tiekimas rinkai, klasifikavimas, pakavimas, ženklavimas, apskaita, eksportas, naudojimas.

7. **Cheminių medžiagų ir preparatų ženklavimas** – nustatytos informacijos apie chemines medžiagas ir preparatus pateikimas etiketėje.

8. **Europos esamų komercinių cheminių medžiagų sąrašas** – Europos Komisijos sudarytas cheminių medžiagų inventoriaus sąrašas, į kurį įrašytos iki 1981 m. rugsėjo 18 d. Europos Bendrijos rinkoje buvusios cheminės medžiagos.

9. **Pavojingos cheminės medžiagos ir preparatai** – cheminės medžiagos ir preparatai, kurie pagal bent vieną savybę gali būti priskiriami vienai iš šių kategorijų:

1) sprogišios medžiagos ir preparatai – kietos, skystos, pastos ar gelio pavidalo medžiagos ir preparatai, kurie be atmosferos deguonies gali egzotermiškai reaguoti staigiai išsiskiriant dujoms ir kurie nustatytomis bandymo sąlygomis detonuoja, greitai sudega arba sprogstą juos kaitinant iš dalies uždaroje erdvėje;

2) oksiduojančiosios medžiagos ir preparatai – medžiagos ir preparatai, kuriems liečiantis su kitomis medžiagomis, ypač su degiomis, vyksta intensyvi egzoterminė reakcija;

3) ypač degios medžiagos ir preparatai – skystos medžiagos ir preparatai, kurių pliūpsnio temperatūra yra labai žema, o virimo temperatūra yra žema, taip pat dujinės medžiagos ir preparatai, kurie, esant aplinkos temperatūrai ir slėgiui, užsidega nuo sąlyčio su oru;

4) labai degios medžiagos ir preparatai:

a) medžiagos ir preparatai, kurie be pašalinės energijos gali įkaisti ir pagaliau užsidegti ore esant aplinkos temperatūrai;

b) kietosios medžiagos ir preparatai, kurie gali lengvai užsidegti vos susilietę su uždegimo šaltiniu ir kurie toliau dega arba sudega pašalinus uždegimo šaltinį;

c) skystosios medžiagos ar preparatai, kurių pliūpsnio temperatūra labai žema;

d) medžiagos ir preparatai, kurie susilietę su vandeniu arba drėgnu oru išskiria ypač degias dujas pavojingais kiekiais;

5) degiosios medžiagos ir preparatai – skystos medžiagos ir preparatai, kurių pliūpsnio temperatūra yra žema;

6) labai toksiškos medžiagos ir preparatai – medžiagos ir preparatai, kurie labai mažu kiekiu įkvėpti, praryti arba patekę per odą sukelia mirtį arba ūmų ar lėtinį sveikatos sutrikimą;

7) toksiškos medžiagos ir preparatai – medžiagos ir preparatai, kurie mažu kiekiu įkvėpti, praryti arba patekę per odą sukelia mirtį arba ūmų ar lėtinį sveikatos sutrikimą;

8) kenksmingosios medžiagos ir preparatai – medžiagos ir preparatai, kurie įkvėpti, praryti arba patekę per odą gali sukelti mirtį arba ūmų ar lėtinį sveikatos sutrikimą;

9) ėsdinančiosios medžiagos ir preparatai – medžiagos ir preparatai, kurie susilietę su gyvais audiniais gali juos suardyti;

10) dirginančiosios medžiagos ir preparatai – neėsdinančiosios medžiagos ir preparatai, kurie trumpai, ilgai ar pakartotinai liedsdamiesi su oda arba gleivine gali sukelti uždegimą;

11) jautrinančiosios medžiagos ir preparatai – medžiagos ir preparatai, kurie įkvėpti arba patekę per odą gali sukelti tokią padidėjusio jautrumo reakciją, kad toliau veikiant medžiagai ar preparatui pasireiškia būdingas neigiamas poveikis;

12) kancerogeninės medžiagos ir preparatai – medžiagos ir preparatai, kurie įkvėpti, praryti arba patekę per odą gali sukelti vėžį arba padidinti sergamumą vėžiu;

13) mutageninės medžiagos ir preparatai – medžiagos ir preparatai, kurie įkvėpti, praryti arba patekę per odą gali sukelti paveldimus neigiamus genetinius pokyčius arba padidinti jų dažnumą;

14) toksiškos reprodukcijai medžiagos ir preparatai – medžiagos ir preparatai, kurie įkvėpti, praryti arba patekę per odą gali sukelti nepaveldimą neigiamą poveikį palikuonims arba padidinti jo dažnumą ir (arba) susilpninti vyrų arba moterų reprodukcinės funkcijas arba pajėgumą;

15) aplinkai pavojingos medžiagos ir preparatai – medžiagos ir preparatai, kurie patekę į aplinką sukelia ar gali sukelti tiesioginį ar uždelstą pavojų vienam ar keliems aplinkos elementams.

10. **Rizika** – tikimybė, kad kenksmingas cheminių medžiagų ar preparatų poveikis žmonių sveikatai ir aplinkai atsiranda pagrįstai numatomomis naudojimo sąlygomis.

11. **Saugos duomenų lapas** – Reglamentu (EB) Nr. 1907/2006 nustatyto turinio apie cheminę medžiagą ar preparatą informacija, kuria remiantis galima imtis reikalingų priemonių, susijusių su žmonių sveikatos apsauga, sauga darbo vietoje ir aplinkos apsauga.

12. **Suklasifikuotų cheminių medžiagų sąrašas** – aplinkos ir sveikatos apsaugos ministrų patvirtintas sąrašas pavojingų cheminių medžiagų, dėl kurių suderinto klasifikavimo ir ženklavimo pagal 1967 m. birželio 27 d. Tarybos direktyvoje 67/548/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių pavojingų medžiagų klasifikavimą, pakavimą ir ženklavimą etiketėmis, suderinimo nustatytą tvarką yra susitarta visoje Europos Bendrijoje.

13. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos pateiktos Lietuvos Respublikos augalų apsaugos įstatyme (Žin., 1995, Nr. [90-2013](#); 2003, Nr. 102-4583), Reglamente (EB) Nr. 1907/2006 ir 2003 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 304/2003 dėl pavojingų cheminių medžiagų eksporto ir importo (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 11 skyrius, 46 tomas, p. 65) (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 304/2003).

3 straipsnis. Kompetentingos institucijos

Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija paskiria Lietuvos Respublikos kompetentingą instituciją arba kompetentingas institucijas, atsakingas už cheminių medžiagų ir preparatų srities teisės aktų pavestų funkcijų vykdymą.

ANTRASIS SKIRSNIS

SAUGOS PRIEMONIŲ TAIKYMAS TVARKANT CHEMINES MEDŽIAGAS IR PREPARATUS

4 straipsnis. Bendrieji cheminių medžiagų ir preparatų tvarkymo reikalavimai

1. Už šiame įstatyme ir Reglamente (EB) Nr. 1907/2006 nustatytų cheminių medžiagų ir preparatų tvarkymo reikalavimų įgyvendinimą yra atsakingi asmenys, tiekiantys rinkai ir naudojantys chemines medžiagas ir preparatus.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti asmenys turi:

1) nustatyti ir taikyti savo veikloje priemones, šalinančias arba iki minimumo mažinančias neigiamą cheminių medžiagų ir preparatų poveikį žmonių sveikatai ir aplinkai, taip pat įvertinti cheminių medžiagų keliamą riziką ir, jei reikalinga, rekomenduoti tolesniems tiekimo grandinės dalyviams atitinkamas rizikos mažinimo ir saugos priemones;

2) turėti duomenų apie gaminamų, tiekiamų rinkai, naudojamų ar kitaip tvarkomų cheminių medžiagų ir preparatų savybes, kieki, taip pat kitą reikalingą informaciją, pagal šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytus reikalavimus klasifikuoti, pakuoti, ženklinti chemines medžiagas ir preparatus, taip pat Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 nustatytais atvejais ir tvarka registruoti chemines medžiagas ir autorizuoti jų naudojimą;

3) teikti vartotojams ir kitiems suinteresuotiems asmenims informaciją apie tiekiamų rinkai ar kitaip tvarkomų cheminių medžiagų ir preparatų pavojingas savybes, galinčias pakenkti žmonių sveikatai ar aplinkai, taip pat taikytinas rizikos valdymo ir saugos priemonės;

4) tinkamai kontroliuoti pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų riziką ir, kai tai racionalu ekonominiu ir techniniu požiūriu, nuosekliai juos keisti tinkamomis alternatyviomis cheminėmis medžiagomis ir preparatais arba technologijomis.

3. Tais atvejais, kai neįmanoma nustatyti cheminių medžiagų ir preparatų, taip pat jų turinčių gaminių savininko arba kai jis neegzistuoja, savivaldybių institucijos Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka pagal savo kompetenciją privalo organizuoti tokių cheminių medžiagų ir preparatų ar gaminių tvarkymą.

5 straipsnis. Cheminių medžiagų ir preparatų savybių nustatymas

1. Cheminių medžiagų ir preparatų savybės nustatomos šiais būdais:

1) surenkama ir įvertinama visa esama bandymais gauta informacija apie cheminę medžiagą ir preparatą, taip pat visa kita esama ir svarbi informacija, gauta naudojant alternatyvius metodus;

2) jei informacijos, nurodytos šio straipsnio 1 dalies 1 punkte, nepakanka cheminės medžiagos ar preparato savybėms nustatyti, atliekami bandymai.

2. Cheminių medžiagų ir preparatų bandymai atliekami laikantis Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 nustatytų reikalavimų.

3. Cheminių medžiagų ir preparatų savybės tiriamos geros laboratorinės praktikos principus atitinkančiose Lietuvos Respublikos ar kitų valstybių laboratorijose. Geros laboratorinės praktikos principus, taikomus Lietuvos Respublikos laboratorijoms, nustato Sveikatos apsaugos ministerija kartu su Aplinkos ir Žemės ūkio ministerijomis. Bandymų cheminių medžiagų ir preparatų savybėms nustatyti išlaidas apmoka fiziniai ir juridiniai asmenys, tiekiantys rinkai chemines medžiagas ir preparatus.

6 straipsnis. Cheminių medžiagų ir preparatų klasifikavimas

Gamintojai, importuotojai ar kiti asmenys, prieš tiekdami rinkai chemines medžiagas ir preparatus, privalo juos suklasifikuoti pagal savybes, keliančias pavojų žmonių sveikatai ir aplinkai, nustatytas pagal šio įstatymo 5 straipsnio reikalavimus, ir vadovaudamiesi Aplinkos ministerijos kartu su Sveikatos apsaugos ministerija nustatytais cheminių medžiagų ir preparatų klasifikavimo reikalavimais.

7 straipsnis. Pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų pakavimas

1. Gamintojai, importuotojai ar kiti asmenys, tiekiantys rinkai pavojingas chemines medžiagas ir preparatus, privalo juos pakuoti, naudodami pakuotę, atitinkančią nustatytus reikalavimus.

2. Pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų pakuotės bei pakavimo reikalavimus nustato Aplinkos ministerija, suderinusi su Sveikatos apsaugos ministerija.

3. Tiekiant rinkai cheminius preparatus, turinčius bent vieną žmonių sveikatai ar aplinkai pavojingą cheminę medžiagą, ir cheminius preparatus, kurie pagal šio įstatymo 6 straipsnyje nurodytus reikalavimus nepriskiriami pavojingiems, tačiau gali kelti pavojų, jie turi būti pakuojami pagal pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų pakavimui taikomus reikalavimus.

8 straipsnis. Pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų ženklinimas

1. Gamintojai, importuotojai ar kiti asmenys, tiekiantys rinkai pavojingas chemines medžiagas ir preparatus, privalo jų pakuotes paženklinėti pagal kategorijas, nurodytas šio įstatymo 2 straipsnio 9 dalyje, ir vadovaudamiesi Aplinkos ministerijos kartu su Sveikatos apsaugos ministerija nustatytais cheminių medžiagų ir preparatų ženklavimo reikalavimais.

2. Platintojai, tiekiantys rinkai pavojingas chemines medžiagas ir preparatus, privalo jų pakuotes iš naujo paženklinėti tik tuo atveju, jeigu jie keičia šio straipsnio 1 dalyje nurodytų cheminių medžiagų arba preparatų tiekėjų rinkai atliktą ženklavimą, prieš tai atitinkamai suklasifikavę cheminę medžiagą ar preparatą.

3. Tiekiant rinkai pavojingas chemines medžiagas, kurios yra įrašytos į Suklasifikuotų cheminių medžiagų sąrašą, nurodytą šio įstatymo 2 straipsnio 12 dalyje, taip pat jų turinčius preparatus, jų pakuotės turi būti ženklintos pagal šiame sąraše nurodytą cheminių medžiagų klasifikaciją.

4. Tiekiamų Lietuvos rinkai pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų ženklavimo užrašai turi būti lietuvių kalba, išskyrus šio straipsnio 1 dalyje nurodytuose reikalavimuose numatytus atvejus. Šalia užrašo lietuvių kalba gali būti papildomai pateikiami užrašai kitomis kalbomis. Papildomo užrašo tekstas savo prasme turi atitikti užrašą lietuvių kalba.

5. Gamintojai, importuotojai ir kiti asmenys, tiekiantys rinkai cheminius preparatus, turinčius bent vieną žmonių sveikatai ar aplinkai pavojingą cheminę medžiagą, ir cheminius preparatus, kurie pagal šio įstatymo 6 straipsnyje nurodytus reikalavimus nepriskiriami pavojingiems, tačiau gali kelti pavojų, privalo juos ženklinti pagal pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų ženklavimui taikomus reikalavimus, taip pat taikyti šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatytus reikalavimus.

9 straipsnis. Saugos duomenų lapas ir informacijos apie chemines medžiagas ir preparatus perdavimas

Asmenys, tiekiantys rinkai chemines medžiagas ir preparatus, Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 nustatytais atvejais ir pagal šio reglamento reikalavimus privalo pateikti kitiems tiekimo grandinės dalyviams saugos duomenų lapą ar kitą turimą ir svarbią informaciją apie cheminę medžiagą ir preparatą, siekiant užtikrinti jų saugų naudojimą.

10 straipsnis. Cheminių medžiagų ir preparatų reklama

1. Pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų reklama draudžiama, jeigu joje nepateikiama pavojingų cheminių medžiagų kategorija ar kategorijos, nustatytos šio įstatymo 2 straipsnio 9 dalyje.

2. Cheminių medžiagų ir preparatų reklamoje draudžiama detaliai nurodyti tokias medžiagas ar preparato naudojimo galimybes, kurios gali paskatinti tyčinį jų naudojimą, siekiant pakenkti žmonių sveikatai ar aplinkai.

3. Cheminio preparato, galinčio kelti pavojų žmonių sveikatai ar aplinkai, reklamoje, kuri suteikia galimybę bet kuriam asmeniui iš anksto sudaryti pirkimo-pardavimo sutartį įsigyti preparatą dar nemačius to preparato ženklavimo etiketės, turi būti pateikta tokia pati informacija apie keliamą pavojų, kuri nurodoma ženklavimo etiketėje.

TREČIASIS SKIRSNIS CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ IR PREPARATŲ APSKAITA, REGISTRACIJA, VERTINIMAS, AUTORIZACIJA

11 straipsnis. Cheminių medžiagų ir preparatų apskaita

Gamintojai, importuotojai, eksportuotojai, tolesni naudotojai ir platintojai, tiekiantys rinkai ir naudojančios chemines medžiagas ir preparatus, privalo tvarkyti jų apskaitą pagal Aplinkos ministerijos nustatytus ir su Sveikatos apsaugos ministerija suderintus cheminių medžiagų ir preparatų apskaitos reikalavimus.

12 straipsnis. Cheminių medžiagų registracija, vertinimas ir autorizacija

Cheminių medžiagų registracija, vertinimas ir autorizacija turi būti atliekami Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 nustatytais atvejais ir tvarka.

13 straipsnis. Pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų tvarkymo vidaus auditas

Gamintojai, importuotojai ir tolesni naudotojai privalo kiekvienais metais atlikti pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų tvarkymo vidaus auditą, siekiant nustatyti, ar cheminės medžiagos ir preparatai tvarkomi pagal Aplinkos ministerijos ar jos įgaliotos institucijos nustatytus pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų tvarkymo vidaus audito reikalavimus.

14 straipsnis. Duomenų ir informacijos apie chemines medžiagas ir preparatus rinkimas ir kaupimas

1. Gamintojai, importuotojai, naudotojai ir platintojai, tiekiantys rinkai ir naudojantys chemines medžiagas ir preparatus, privalo Aplinkos ministerijos nustatyta ir su Sveikatos apsaugos ministerija suderinta tvarka teikti Aplinkos ministerijos įgaliotai institucijai duomenis ir informaciją apie chemines medžiagas ir preparatus, jų kiekį, savybes ir galimą poveikį žmonių sveikatai ir aplinkai, išskyrus duomenis apie chemines medžiagas ir preparatus, nurodytus šio straipsnio 2 ir 3 dalyse.

2. Asmenys, importuojantys ir eksportuojantys, taip pat įvežantys į Lietuvos Respubliką iš Europos Sąjungos valstybių narių ir Europos ekonominei erdvei priklausančių šalių ir išvežantys iš jos į Europos Sąjungos valstybes nares ir Europos ekonominei erdvei priklausančias šalis ozono sluoksnį ardančias medžiagas, naudojantys ir utilizuojantys šias medžiagas, taip pat asmenys, atliekantys jų recirkuliaciją regeneraciją arba naikinantys jas, duomenis ir informaciją apie importuojamų, eksportuojamų, įvežamų, išvežamų, sunaudojamų, utilizuojamų, recirkuliuojamų bei regeneruojamų ir sunaikinamų ozono sluoksnį ardančių medžiagų kiekį privalo teikti Aplinkos ministerijai ar jos įgaliotai institucijai Aplinkos ministerijos ir 2000 m. birželio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 2037/2000 dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 15 skyrius, 5 tomas, p. 190) nustatyta tvarka.

3. Duomenys ir informacija apie tiekiamus rinkai cheminius augalų apsaugos produktus turi būti teikiami Žemės ūkio ministerijai ar jos įgaliotai institucijai Žemės ūkio ministerijos nustatyta tvarka, o apie tiekiamus rinkai ir naudojamus biocidinius produktus, taip pat apie tiekiamus ir naudojamus cheminius preparatus, kurie laikomi pavojingais dėl jų poveikio žmonių sveikatai ar dėl fizikinių cheminių savybių apsinuodijimų prevencijai ir gydymui užtikrinti – Sveikatos apsaugos ministerijai ar jos įgaliotai institucijai Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka.

4. Šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nurodytos valstybės institucijos analizuoja ir apibendrina pateiktus duomenis, juos kaupia ir naudoja informacinėms cheminių medžiagų ir preparatų duomenų bazėms tvarkyti, taip pat pagal savo kompetenciją, nepažeisdamos šio įstatymo 15 straipsnio nuostatų, teikia informaciją suinteresuotiems asmenims apie cheminių medžiagų ir preparatų savybes, poveikį ir keliamą riziką žmonių sveikatai ir aplinkai.

5. Asmenys, pateikę duomenis apie šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nurodytas chemines medžiagas ir preparatus, gavę naujos papildomos informacijos apie cheminių medžiagų ar preparatų pavojingumą žmonių sveikatai ar aplinkai, privalo apie tai nedelsdami pranešti šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse išvardytoms valstybės institucijoms.

15 straipsnis. Duomenų ir informacijos apie chemines medžiagas ir preparatus konfidencialumas

1. Asmenys, teikdami duomenis ir informaciją apie chemines medžiagas ir preparatus šio įstatymo 14 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse išvardytoms valstybės institucijoms, nepažeisdami Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 atitinkamų nuostatų, gali nurodyti, kokius duomenis ir informaciją

jie laiko komercine ir pramonine paslaptimi, pateikdami kartu atitinkamą pagrindimą. Tokie duomenys ir informacija gali būti teikiami kitiems asmenims tik pagal šiuos duomenis ir informaciją pateikusio asmens rašytinį sutikimą.

2. Asmenys, teikdami duomenis ir informaciją apie chemines medžiagas ir preparatus šio įstatymo 14 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse išvardytoms valstybės institucijoms, turi teisę pasinaudoti cheminės medžiagos, esančios preparato sudėtyje, cheminio pavadinimo slaptumo (konfidencialumo) išsaugojimu tik atvejais, nurodytais Aplinkos ministerijos nustatytuose ir su Sveikatos apsaugos ir Žemės ūkio ministerijomis suderintuose duomenų ir informacijos apie chemines medžiagas ir preparatus teikimo reikalavimuose.

3. Informacija apie chemines medžiagas ir preparatus ir duomenys, kurie pagal Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 nuostatas negali būti laikomi komercine ir pramonine paslaptimi ir kurie pagal Lietuvos Respublikos įstatymus nėra priskirti valstybės ar tarnybos paslaptims, turi būti skelbiami viešai. Šio įstatymo 14 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse ir 19 straipsnyje išvardytos valstybės institucijos nustatyta tvarka turi teisę gauti iš bet kurio asmens visą veiklos valstybinei kontrolei atlikti reikalingą informaciją ir duomenis, tarp jų ir duomenis bei informaciją, kurie laikomi valstybės ar tarnybos ir komercine bei pramonine paslaptimi. Šios valstybės institucijos atsako už gautų duomenų ir informacijos, kurie yra valstybės ar tarnybos ir komercinė bei pramoninė paslaptis, apsaugą.

KETVIRTASIS SKIRSNIS CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ IR PREPARATŲ IMPORTAS IR EKSPORTAS

16 straipsnis. Cheminių medžiagų ir preparatų importas ir eksportas

1. Cheminės medžiagos ir preparatai, neįrašyti į draudžiamų ir ribojamų tiekti rinkai ir naudoti medžiagų sąrašus, patvirtintus sveikatos apsaugos ministro, taip pat į Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 sąrašus, importuojami laikantis šio įstatymo ir kitų Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktų reikalavimų.

2. Pavojingos cheminės medžiagos ir preparatai, kurių tiekimas rinkai ir naudojimas draudžiamas arba ribojamas, importuojami pagal Sveikatos apsaugos ministerijos ir Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 nustatytas tiekimo rinkai ir naudojimo apribojimo sąlygas. Šios cheminės medžiagos ir preparatai importuojami ir eksportuojami taip pat pagal kitų Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktų bei tarptautinių sutarčių nustatytas procedūras.

3. Aplinkos ministerija ar jos įgaliota institucija pagal kompetenciją atlieka su pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų bei jų turinčių gaminių importu ir eksportu susijusias administravimo funkcijas, nustatytas Reglamente (EB) Nr. 304/2003.

PENKTASIS SKIRSNIS CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ, PREPARATŲ IR GAMINIŲ GAMYBOS, TIEKIMO RINKAI IR NAUDOJIMO APRIBOJIMAI

17 straipsnis. Apsaugos sąlyga

1. Jeigu vadovaujantis naujai gautais cheminės medžiagos ar preparato epidemiologiniais tyrimais, rizikos vertinimo analizės rezultatais, naujų bandymų rezultatais, moksline technine informacija ar statistiškai pagrįsta praktine patirtimi manoma, kad cheminė medžiaga ar preparatas, kurie buvo laikomi kaip atitinkantys teisės aktų nustatytus klasifikavimo, pakavimo ir ženklavimo reikalavimus, kelia pavojų žmonių sveikatai ar aplinkai, gali būti teikiamas pasiūlymas dėl laikinųjų priemonių – cheminės medžiagos ar preparato klasifikavimo laikino pakeitimo arba tiekimo rinkai ir naudojimo draudimo ar apribojimo – taikymo Lietuvos Respublikos teritorijoje.

2. Šio įstatymo 19 straipsnyje nurodytos cheminių medžiagų ir preparatų tvarkymo valstybinę kontrolę vykdančios institucijos turi teisę šio straipsnio 1 dalyje nurodytais atvejais teikti kompetentingai institucijai pasiūlymą dėl laikinųjų priemonių taikymo.

3. Institucijos, teikdamos šio straipsnio 1 dalyje nurodytą pasiūlymą kompetentingai institucijai, turi pagrįsti pasiūlymo priežastis, nurodyti siūlomas laikinas priemones ir jas pagrįsti, nurodyti laikotarpį, kuriam siūlomos laikinosios priemonės.

4. Kompetentinga institucija privalo išanalizuoti ir įvertinti pateiktą pasiūlymą dėl laikinųjų priemonių taikymo, ir atsižvelgdama į šio straipsnio 5 dalyje išdėstytus principus priimti sprendimą dėl laikinųjų priemonių taikymo Lietuvos Respublikos teritorijoje. Kompetentinga institucija taip pat turi teisę priimti tokį sprendimą savo iniciatyva, jeigu yra šio straipsnio 1 dalyje nurodyti pagrindai.

5. Priimdama sprendimą dėl laikinųjų priemonių taikymo, kompetentinga institucija turi vadovautis šiais pagrindiniais principais:

1) veiksmingumo – laikinoji priemonė turi būti nukreipta į konkretų riziką keliantį cheminės medžiagos ar preparato poveikį, turi per pagrįstą laikotarpį sumažinti šią riziką iki priimtino lygio ir turi būti proporcinga rizikai;

2) praktiškumo – turi būti galimybė įgyvendinti laikinąją priemonę, ją kontroliuoti ir valdyti jos įgyvendinimą;

3) stebimumo – turi būti įmanoma stebėti siūlomos laikinosios priemonės įgyvendinimo rezultatus;

4) socialinio ir ekonominio naudingumo – nauda žmonių sveikatai ir aplinkai turi būti palyginta su laikinosios priemonės taikymo sąnaudomis, kurios tektų asmenims, tiekiantiems rinkai ir naudojantiems chemines medžiagas ir preparatus.

6. Asmenys, tiekiantys rinkai ir naudojantys chemines medžiagas ir preparatus, privalo įgyvendinti sprendime nurodytas laikinas priemones.

7. Kompetentinga institucija apie savo sprendimą dėl laikinųjų priemonių taikymo, nurodytą šio straipsnio 4 dalyje, ir tokio sprendimo priėmimo priežastis nedelsdama privalo informuoti Europos Komisiją, Europos cheminių medžiagų agentūrą ir kitas Europos Sąjungos valstybes nares, kartu pateikdama informaciją, pagrindžiančią laikinas priemones.

8. Gavusi Europos Komisijos išvadas dėl laikinųjų priemonių taikymo, patvirtinančias arba įpareigojančias atšaukti Lietuvos Respublikos teritorijoje laikinųjų priemonių taikymą, kompetentinga institucija inicijuoja apribojimo procedūrą Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 nustatyta tvarka arba prirėikus pakeičia ar panaikina šio straipsnio 4 dalyje nurodytą sprendimą.

9. Šio straipsnio 4 ir 8 dalyse nurodyti sprendimai turi būti skelbiami leidinyje „Valstybės žinios“.

18 straipsnis. Pavojingų cheminių medžiagų, preparatų ir gaminių gamybos, tiekimo rinkai ir naudojimo apribojimai

1. Chemines medžiagas ir preparatus, kuriems pagal Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 taikomi gamybos, tiekimo rinkai ir naudojimo apribojimai, išskyrus šiuo reglamentu nustatytas išimtis, ir kurie įrašyti į šio reglamento Pavojingų cheminių medžiagų, preparatų ir gaminių gamybos, tiekimo rinkai ir naudojimo apribojimų sąrašą, draudžiama gaminti, tiekti rinkai ir naudoti, jeigu jie neatitinka Reglamentu (EB) Nr. 1907/2006 nustatytų apribojimo sąlygų.

TAR pastaba. 18 straipsnio 1 dalis įsigalioja 2009 m. birželio 1 d.

2. Pavojingas chemines medžiagas ir preparatus, įrašytus į sveikatos apsaugos ministro patvirtintą Draudžiamų ir ribojamų medžiagų sąrašą, draudžiama tiekti rinkai ir naudoti, jeigu jie neatitinka šiame sąrašė nustatytų apribojimo sąlygų.

TAR pastaba. 18 straipsnio 2 dalis netenka galios 2009 m. gegužės 31 d.

3. Gamintojai, importuotojai, tolesni naudotojai, platintojai uždraustas tiekti rinkai ir naudoti pavojingas chemines medžiagas ir preparatus, taip pat jų turinčius gaminius, privalo savo lėšomis

išimti iš apyvartos ir užtikrinti, kad išimant iš apyvartos nebūtų padaryta žalos žmonių sveikatai ir aplinkai.

4. Gamintojai, importuotojai, tolesni naudotojai, platintojai ribojamas tiekti rinkai ir naudoti pavojingas chemines medžiagas ir preparatus, taip pat jų turinčius gaminius, jeigu jie tiekiami rinkai ir naudojami pažeidžiant Sveikatos apsaugos ministerijos ar Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 nustatytas apribojimo sąlygas, privalo savo lėšomis išimti iš apyvartos ir užtikrinti, kad išimant iš apyvartos nebūtų padaryta žalos žmonių sveikatai ir aplinkai.

5. Pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų, jų turinčių gaminių, kurių tiekimas rinkai ir naudojimas draudžiamas arba apribojamas, išėmimo iš apyvartos reikalavimus nustato Sveikatos apsaugos ministerija, suderinusi su Aplinkos, Socialinės apsaugos ir darbo, Ūkio ministerijomis ir Valstybine ne maisto produktų inspekcija prie Ūkio ministerijos.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ IR PREPARATŲ TVARKYMO VALSTYBINĖ KONTROLĖ

19 straipsnis. Cheminių medžiagų ir preparatų tvarkymo valstybinė kontrolė

Cheminių medžiagų ir preparatų tvarkymo valstybinę kontrolę vykdo Sveikatos apsaugos ministerija, Žemės ūkio ministerija, Ūkio ministerija ir jų įgaliotos institucijos, Aplinkos ministerijos įgaliota institucija, Valstybinė darbo inspekcija prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Narkotikų kontrolės departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Muitinės departamento prie Finansų ministerijos įgaliotos muitinės įstaigos pagal kompetenciją, atsižvelgdami į jiems teisės aktų nustatytą veiklos sritį.

TAR pastaba. 19 straipsnio nuostata dėl Narkotikų kontrolės departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės kompetencijos cheminių medžiagų ir preparatų tvarkymo valstybinės kontrolės srityje įsigalioja 2008 m. spalio 1 d.

SEPTINTASIS SKIRSNIS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20 straipsnis. Atsakomybė pažeidus cheminių medžiagų ir preparatų tvarkymo reikalavimus

Asmenys, pažeidę šio įstatymo reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS

Lietuvos Respublikos
cheminių medžiagų ir preparatų įstatymo
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 1967 m. birželio 27 d. Tarybos direktyva 67/548/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių pavojingų medžiagų klasifikavimą, pakavimą ir ženklimą etiketėmis, suderinimo (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 1 tomas, p. 27) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/121/EB (OL 2006 L 396, p. 851).

2. 1976 m. liepos 27 d. Tarybos direktyva 76/769/EEB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su tam tikrų pavojingų medžiagų ir preparatų pardavimo ir naudojimo apribojimais, suderinimo (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 3 tomas, p. 317) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2006 m. gruodžio 20 d. Komisijos direktyva 2006/139/EB (OL 2006 L 384, p. 94).

3. 1999 m. gegužės 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/45/EB dėl pavojingų preparatų klasifikavimą, pakavimą ir ženklimą reglamentuojančių valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų derinimo (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 24 tomas, p. 109) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2006 m. sausio 23 d. Komisijos direktyva 2006/8/EB (OL 2006 L 19, p. 12).

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2381](#), 2004-07-15, Žin., 2004, Nr. 116-4329 (2004-07-27), i. k. 1041010ISTA0IX-2381

Lietuvos Respublikos cheminių medžiagų ir preparatų įstatymo 3, 26 straipsnių pakeitimo ir 23 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymas

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-236](#), 2005-06-09, Žin., 2005, Nr. 79-2846 (2005-06-28), i. k. 1051010ISTA000X-236

Lietuvos Respublikos cheminių medžiagų ir preparatų įstatymo 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 17, 18, 19, 20, 22, 24, 25, 26, 27 straipsnių pakeitimo įstatymas

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-615](#), 2006-05-25, Žin., 2006, Nr. 65-2381 (2006-06-10), i. k. 1061010ISTA000X-615

Lietuvos Respublikos cheminių medžiagų ir preparatų įstatymo pakeitimo įstatymas

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-1606](#), 2008-06-17, Žin., 2008, Nr. 76-3000 (2008-07-05), i. k. 1081010ISTA00X-1606

Lietuvos Respublikos cheminių medžiagų ir preparatų įstatymo pakeitimo įstatymas